

SPOROČILO ZA JAVNOST

UREJENOST URBANEGA PROSTORA OMOGOČA SAMOSTOJNO GIBANJE SLEPIH IN SLABOVIDNIH

Ljubljana, 21. november 2014 – Zveza društev slepih in slabovidnih (ZDSSS) je v sodelovanju z Mestno občino Ljubljana (MOL) in Zavodom Dostop organizirala odmeven in zelo obiskan strokovni seminar o urejanju dostopnosti urbanega prostora za slepe in slabovidne s poudarkom na talnem taktilnem vodilnem sistemu (TTVS), ki slepim in slabovidnim omogoča varne poti po urbanem okolju. Samostojno gibanje v prostoru je za večino ljudi nekaj samoumevnega, slepim in slabovidnim pa predstavlja veliko večji izziv. V Sloveniji je zato v zadnjem času opaziti povečanje dejavnosti, ki naj bi ljudem z okvaro vida izboljšale dostopnost do prostora in informacij. Vendar pa reševanje dostopnosti zahteva veliko strokovnih znanj. Na seminarju, ki ga je odprl župan MOL, Zoran Jankovič, so zato predavatelji predstavili, kako z najmanj stroški najučinkoviteje rešiti problem dostopnosti ter pri tem upoštevati tudi druge skupine ljudi s posebnimi potrebami.

»TTVS nam omogoča samostojnejše gibanje po urbanem okolju, poleg tega pa igra še eno, zelo pomembno vlogo: zbuja zavest, da v okolju živimo ljudje z različnimi potrebami, opozarja, da smo med vami tudi slepi in slabovidni,« je v pozdravnem nagovoru dejal **Tomaž Wraber, predsednik ZDSSS**. Osnovni gradniki TTVS-ja so čepaste in rebraste plošče. Čepaste plošče obveščajo o dogodkih na poti (bližina vhoda v stavbo ali bližina postaje), in opozarjajo na spremembo smeri, rebraste plošče pa vodijo, usmerjajo in preusmerjajo. Pri tem je pomembno, »da so elementi kontrastne barve glede na okolico in da so vodilni elementi nekaj milimetrov višji od podlage,« je v uvodnem predavanju poudarila **Andreja Albreht iz Zavoda Dostop**, ki je argumentirala tudi vodilo 'prostor za vse', ki izhaja iz univerzalnega oblikovanja in govori o tem, kako oblikovati prostor, ki upošteva in vključuje najširši krog ljudi.

Prav o primerih dobrih praks sodelovanja uporabnikov z občinami je na seminarju spregovoril **Igor Miljavec, predsednik Medobčinskega društva slepih in slabovidnih Nova Gorica**, ki kot predsednik sveta NVO Severne Primorske ter član regijskega razvojnega sveta Severne Primorske aktivno sodeluje pri postopkih prilagajanja urbanega prostora v regiji. Spregovoril je o programu Z roko v roki skupaj za varnost slepih in slabovidnih, ki se izvaja s policijsko postajo Nova Gorica, pa tudi na državni ravni, in je namenjen ozaveščanju slepih in slabovidnih o ravnanju na področju prometne varnosti, o programih dostopnosti turizma za vse in drugih.

Načrtovanje taktilnih oznak zahteva veliko usklajevanja in prilagoditev

TTVS je treba načrtovati s poglobljenim premislekom, saj je razlika med uporabnim in neuporabnim oz. nevarnim zelo majhna. Pri vsaki situaciji je treba posebej proučiti, katera informacija bo slepemu koristila in jo nato ustrezno podati. Pri tem je med drugim treba upoštevati obstoječa vodila in oznake, da karseda znižamo stroške izvedbe. Načrti varnih

poti, ki se jih skupaj z uporabniki izdelava za posamezni kraj pred začetkom izvedbenih načrtov oz. del, prispevajo h kakovosti rešitev, znižajo stroške, obenem pa so osnova za kasnejše vzdrževanje, uporabo in tudi izobraževanje uporabnikov taktilnih oznak, je v svojem predavanju izpostavila **dr. Andreja Zapušek Černe iz Zavoda Dostop**, ki je predstavila Načrt varnih poti kot temelj učinkovitega urejanja dostopnosti mest.

Načrtovanje je plod usklajevanja in prilagoditev

O tem, da načrtovanje taktilnih oznak zahteva veliko usklajevanja in prilagoditev med smernicami projektiranja in zatečenim stanjem okolja, je spregovorila tudi **Petra Krištof iz podjetja Lineal d.o.o., Maribor**, ki je sodelovala pri načrtovanju in izvedbi talnih taktilnih oznak v Mariboru: *»Pomembno je tako skrbno načrtovanje, kot tudi skrbna izvedba«*, je dejala. Pravne podlage za to področje so zato zelo potrebne, saj bi bile v pomoč tako načrtovalcem, kot tudi izvajalcem, nadzoru in naročnikom.

Polona Artač iz Mestne občine Ljubljana pa je predstavila dosedanje delo MOL na področju odpravljanja arhitektonskih ovir v prostoru ter izvedbo TTVS na območju Viča, Centra in Rudnika. *»Vsaka od poti v mestnem središču je zasnovana tako, da se navezuje na postajališča mestnega potniškega prometa. Avtobusna postajališča so vstopne točke, od katerih naj bi bil omogočen ustrezen dostop do posameznih objektov in območij«*, je dejala.

Talnega taktilnega vodilnega sistema se je potrebno naučiti

Vsak slepi ali slabovidni uporabnik TTVS-ja mora najprej dobro spoznati sistem in se naučiti osnovnih pravil. Sistem je sicer logičen in enostaven, vendar je nekaj osnovnih pravil vseeno potrebno poznati, saj so določene situacije označene na način, ki jih slepi in slabovidni zgolj intuitivno ne morejo osvojiti. Osnove dela s slepimi in slabovidnimi je predstavil tiflopedagog, **Peter Rot**, ki se je v svojem predavanju osredotočil na uporabo bele palice v prometu in na pomen prilagajanja pločnikov, križišč ter ostalih površin, ki jih ljudje z okvaro vida uporabljajo.

Dodatne informacije: Zveza društev slepih in slabovidnih Slovenije, predsednik Tomaž Wraber, 01/470 02 11, zdsss.dogodki@zveza-slepih.si